

ALGEMEEN

Titel	Wijs! Methode verzorging voor de basisvorming vmbo-kgt editie
Auteurs	NIGZ; Urka, R.; Banens, J.
Uitgever	ThiemeMeulenhoff Voortgezet Onderwijs Postbus 7 7200 AA ZUTPHEN http://www.thiememeulenhoff.nl/vo vo@thiememeulenhoff.nl 088-8002015
Jaar van uitgave	2004, eerste druk
Doelgroep	Vmbo onderbouw (leerjaar 1-2)
Korte beschrijving en samenstelling	Basisvormingsmethode verzorging met edities voor het vmbo/lwoo, vmbo-kgt en havo/vwo. De methode bestaat uit twee delen en kan over één of twee leerjaren verdeeld worden. Wijs! kent een modulaire opbouw en kan ingezet worden in projectmatig onderwijs. Wijs! is ontwikkeld in samenwerking met het Nationaal Instituut voor Gezondheidsbevordering en Ziektepreventie (NIGZ).
Geanalyseerde onderdelen	Leerboek deel 2 vmbo-kgt, werkboek deel 2 vmbo-kgt en de docentenhandleiding. Voor meer informatie klik hier .
Uitgangspunten en doelstellingen	Er is aandacht voor praktische zorgvaardigheden, eigentijdse thema's die afzonderlijk van elkaar te gebruiken zijn en het vormen van een eigen mening. Door de afgeronde thema's kan Verzorging als zelfstandig vak gegeven worden of als een zelfstandig blok bij andere vakken. " <i>Wijs!</i> daagt leerlingen uit na te denken over de wereld, over de maatschappij en hun plaats daarin. Op die manier leren ze zich een mening te vormen en verantwoorde keuze te maken over de zorg voor henzelf en die voor anderen".
Korte beschrijving van visie op financiële educatie	"Consumenten kan een lastige zaak zijn. We worden overspoeld met een groot aanbod van goederen en diensten. ... Veel mensen beschikken over onvoldoende kennis en vaardigheden voor een verantwoord consumptiegedrag. Hierbij moet gedacht worden aan onderwerpen als budgetteren, informatie verzamelen, rechten en plichten en het milieu."

INHOUDELIJKE ASPECTEN

Kennis en inzicht

De diverse onderwerpen van het kernconcept kennis en inzicht van financiële educatie worden in dit deel voor de basisvorming vmbo-kgt veelal benoemd met een beperkte uitleg. Hoe geld 'verdient' kan worden blijft echter beperkt tot het begrip zakgeld. Er wordt vooral aandacht besteed aan kosten van een gezin. Daarbij is ook aandacht voor uitgaven en budgetteren. Ook begrippen als contant geld en pinpas worden genoemd.

De onderwerpen 'geld lenen', 'rood staan' en 'afbetalingsregelingen' worden direct in het eerste hoofdstuk genoemd. Sparen wordt nauwelijks behandeld.

Er wordt beperkt aandacht besteed aan het openen en gebruik van een eigen bank-, giro- of spaarrekening.

Vaardigheden

De vaardigheden met betrekking tot geld uitgeven worden benoemd. Met name geld uitgeven, de wijze van betalen, de (consumenten)rechten en plichten ten aanzien van aanschaf, ruilen en garantie komen uitgebreid aan bod. Hoewel begrippen als pinpas en bank- en girorekening genoemd worden, wordt het openen en/of onderhouden van een eigen rekening niet als vaardigheid aangeboden.

In de diverse opdrachten en de praktijkopdracht worden leerlingen uitgedaagd een en ander in de praktijk uit te werken, bijv. *'Ga naar de supermarkt en spoor de verkooptrucjes van de supermarkt op' ... .Houd jij rekening met het milieu, als je afval weggooit? Leg eens uit.*). Op deze manier wordt een appel gedaan op de mening van de leerling.

Bewustzijn

Deze methode weidt aparte paragrafen aan de invloed van de reclame en het milieubewust kopen. Er wordt uitleg gegeven over de manier waarop reclame werkt, wat mag en niet mag (reclamecodecommissie). In paragraaf 6.2 'Verstandig kopen' wordt uitgebreid aandacht besteed aan het aanschaffen van onder andere gebruiksvoorwerpen. Begrippen als 'beste koop', 'vergelijkend warenonderzoek', de 'consumentengids' en 'garantie' worden uitgelegd.

In de paragrafen 6.3 en 6.4. wordt ruimschoots aandacht besteed aan onderwerpen rondom 'reclame' en 'milieubewust kopen'. Onderwerpen als 'biologische producten', 'statiegeld' en 'recycling' worden behandeld.

Via een aantal opdrachten worden de leerling zich bewust(er) van diverse manieren waarop reclamemakers invloed uitoefenen op potentiële kopers.

DIDACTISCHE ASPECTEN

Wijs! geeft expliciet aan wat de relatie is met de kerndoelen. In de docentenhandleiding worden meerdere voorbeelden gegeven van didactische werkvormen: gebruik klassikale oriëntatie; gebruik stappenplan 'rollenspel spelen'; de zakgeldkrant is prima te combineren met een bezoekje aan de website www.jeugd-en-geld.nl, de jongerenwebsite van het NIBUD.

Er wordt aangegeven welke vaardigheden aangeleerd kunnen worden. Hoewel de methode individueel en zelfstandig verwerkt kan worden, geven diverse opdrachten ook mogelijkheden om in (kleine) groepjes te werken. Bijvoorbeeld door middel van interviews onderzoek doen naar het bestedingspatroon van jongeren.

Het werkboek *Wijs!* biedt de leerling structuur aan bij het beantwoorden van de (kennis)vragen. Een enkele vraag biedt mogelijkheden tot meningsvorming (via een groepsopdracht); *... ik ben het hiermee wel/niet eens, omdat ....*

Wijs! geeft zowel de docent als de leerling voldoende verwijzingen naar aanvullende informatiebronnen (onder andere: Consumentbond, Nibud, jeugd-en-geld, consuminderen, reclamecode).

CONCLUSIES

Hoofdstuk 6 van de methode *Wijs!* gaat geheel over de consument. De methode dekt een groot deel van de (kennis)doelstellingen financiële educatie. De leerdoelen van financiële vaardigheden verdienen meer aandacht. Zeker voor deze doelgroep die in toenemende mate ook op het financiële vlak 'op zijn eigen benen wil gaan staan'.

De drie leerdoelen met betrekking tot bewustzijn worden ruimschoots door paragraaf 6.3 (reclame) en 6.4 (milieubewust kopen) gedekt.

In de docentenhandleiding zijn ook toetsen en uitwerkingen opgenomen (op cd-rom) en worden suggesties voor de planning gegeven (minimum- en maximumprogramma). Per paragraaf en praktijkopdracht is ongeveer één lesuur nodig.